

E-LOGOS

ELECTRONIC JOURNAL FOR PHILOSOPHY/97

ISSN 1211-0442

Anna Hogenová: K problematice "blížení" a "blízkosti"

Resume:

Článek zvyznamňuje ty aspekty procesu poznávání, jež jsou zřejmé pouze z fenomenologického postoje. Fenomény "blížení", "bloudění", "otevřenost" a "neskrytost" jsou pochopitelné z teorie ALETHEI v patočkovském a hlavně heideggerovském kontextu.

Důležitý je především poukaz k úloze "pozadí" v procesu "ukazování", protože zde na podkladě mechanismu projekce figury na adekvátním pozadí se konstituuje pojem roz-umění, jenž je dále v předložené úvaze interpretován gadamerovsky. Otázky jsou prostředkem pro možnost dotyku s pozadím, jemuž autorka říká "rodivé", protože je ontickou a ontologickou podmínkou možnosti ukazování se figur, tj. vstupování do zjevu a to nejen u věcí tohoto světa, ale i u významů, pohybů lidského těla atd.

Proces rozumění skrz tázání je dáván autorkou do protikladu k "vlastnictví" informace, jež je pochopena jako entita bez pozadí, pouze jako výsledek vstupu "in-" do "formace". Z těchto pozic autorka se dotýká problému metody ve vědeckosti, problému smyslu života, problému vzdělanosti atd.

Předložené úvahy rozebírají fenomén "ukazování", tak jak jej známe z patočkovských a heideggerovských statí.

Duchovní prostor vzniká usebíráním. Posvátné místo např. vytváří studánka, vytékající pramen, "mluvící ticho", jež zprostředkovávají ustavení vertikály Země a Nebes jako podpěru kosmické harmonie, jako záruku domovštění. Posvátné místo se prostoří z pozemské extenze k nebeské vertikále. Usebírání je tedy vždy prostořením, tvarováním, salientním výstupem do více méně

chaotického "prostoru". Usebírání je boj s apeironským chaosem. Peratizace je troufalost a musí zaplatit daň - diké.

Usebírání je tvoření nových prostorů , nových světů i skrytých světů, je to negentropické rození - má genuinní charakter.

Aby prostoření usebíráním nedostalo násilnický charakter, musí agens tohoto prostoření vstupovat do harmonie celku a naslouchat jeho melodii. Zapomenutím na bytí, zapomenutím na počátek však nemůžeme nacházet nic než jsoucna , jejichž mlčenlivé prodlévání napodobujeme svou asertivností, podtrhováním vlastní důležitosti. Ztratili jsme se v lese jako "Jeníček a Mařenka", a co nás čeká dál, to už víme: světlo, ježibaba a možná happyend. Žijeme v mnoha světech zjevujících mnoho fenoménů - to je ten les zapomenutosti. Návrat k jednoduchosti je romantickou ozvěnou, ale i ozvěny nosí naděje.

"Místo" usebírá prostor tak, že centruje možnosti, objímá jisté možnosti. Hranice mezi centrovanými možnostmi v "místě" tvoří tvar. Tvary -morfaí vypovídají o mezihranici oddělující posibilní uspořádanost od posibilního chaosu, jenž je chtónickou jímkou všech možných symetrií vůbec. Porušením této mnohosti , jež je neuspořádaná poslěze vzniká tvar, explikátní danost, salience, cartesiánský geometrický rozvrh jsoucen, proto Jiří Fiala nazývá matematiku morfomatikou, vždyť matematika není o číslech, ale o tvarech. Tyto tvary jsou tím, co Descartes viděl v "realitas objectiva". /Z přednášky Jiřího Fialy na MFF-UK, Katětovův transdisciplinární seminář,

ze dne 22.11.1995./

Ovšem "věc" sama je místem a má tvar , ale nevyčerpává se jen skrz svou "realitas objectiva", "věc" je něčím navíc a toto "navíc" není představitelné pouhou totalitou jejích aspektů, jak nás o tom přesvědčují někteří novopozitivisté, ale je třeba si uvědomit, viz citát Jana Patočky: "...pak by všechny fenomény blízkosti i vzdálenosti byly na stejné úrovni , hvězda by se prostírala všude tam, kde by ji bylo vidět." /In: Patočka, Jan: Tělo, společenství, jazyk svět. Praha 1995, s.163./ "Zu den Sachen selbst!" neznamená u Husserla ani u Patočky setrvávat u pouhé formy, tvaru.

Je známo, že je možné hapticky rozlišovat barvy /podle emise tepla/, lze rozlišovat hapticky tóny /frekvence zvukových vln/, lze rozlišovat extenze-pouhým pohmatem při zvýšené citlivosti tohoto charakteru. A tyto počítky jsou odlišné od bolesti nebo slasti, natož od aktů myšlení, srov. Patočka, J.: Tělo, společenství, jazyk, svět. Praha 1995, s.171. Fyzika se k těmto počítkům chová jako k subjektivnostem, naopak psychologie počítky objektivizuje. Jak to přesně je, nevíme. Stejně podivné je i kauzální spojení mezi datem a prožíváním. Kde bereme tuto nepochybnost? Patočka dokonce říká: "Každé vysvětlení, kupř. kauzální je "hysteron-proteron", proptoe už předpokládá platnost té struktury /myslí se struktury spojení příčiny a účinku/, srov., tamtéž, s.175.

Prožívání samo nemůže být pochopeno jako jednoznačný účinek vnějšího data /příčiny/ , proptoe do prožívání vstupuje vše, čím je náš duševní život vyplněn, patří sem složitá struktura smyslu-noetických předemdaností, tj. výtěžky singulární originality našeho nezastupitelného Jáství. Záleží tedy na tom, jak se přiblížíme k těmto strukturám a ony se nám pak vyjeví v adekvátních habitualitách. Potíž ovšem nastane, když si uvědomíme, že tyto habituality odvísejí od struktury

našeho přiblížení se k danostem. Kantovský poukaz znovu bude uplatněn ovšem v singulárních miniaturních aproximacích.

"Smysl se potácí mezi inteligencí a motorikou...", srov. Merleau-Ponty: *Phänomenologie der Wahrnehmung*. Berlin 1966, s. 231.

Smysl je projekční pozadí pro vyvstávání významů, pro rozumění, bez tohoto prostředního členu není možno vnímáním porozumět. Není možné vědět o hloubce bez šířky, bez rozprostraněnosti, hloubku bez šířky nelze vnímat. Červenou barvu lze vnímat pouze na pozadí jiné barvy než je červená, smysl je pole kontrastů, které umožňuje odlišnost, singulárnost, zjev. Figura je figurou jen pokud se odliší od pozadí.

Jsou nemocní, kteří čtou, ale čtenému nejsou schopni porozumět. Afázie, agnosie, apraxie vznikají jako rozbití řeči, vnímání a konání. Všem těmto nemocným pravděpodobně chybí smysl působící jako projekční plátno pro možnost odlišení, a tím i porozumění.

Otázka je zároveň jakousi předkonstrukcí odpovědi, jež teprve otázce dává její smysl, srov.: Patočka, J.: *Negativní platonismus*. Praha 1990, s. 69. Otázka musí v sobě obsahovat smysl, jenž projikuje možnost porozumění, proto také není možné bez otázek něčemu opravdu porozumět. Otázky jsou důležitější než odpovědi.

Vmezeřený smysl mezi inteligencí a motorikou funguje velmi podivně, např. pythiatismus nám představuje nevědomé vyhnutí se některým "projekčním plátnům", a proto onemocnění tohoto druhu se vyznačuje např. tím, že nemocný ztratí hlas, ale tak jakoby se ztratil z paměti nemocného. Vzpomeňme na delfskou Pythii, vyrazela skřeky, které byly překládány kněžskými, jinak by Pythiina tajemství zůstala neodkryta. V tomto případě stejně tak jako při afasii, agnosii, apraxii hraje důležitou úlohu smysl jako prostředkující člen, jako "conditio sine qua non" vyvstávání obsahů nutných pro rozumění. Naše tělo-estesiologické tělo-je tímto smyslem, tj. projekčním plátnem, na němž vyvstává náš život jako proces změn. Vtělení umožňuje tuto procesualitu, život sám. Tělo je plátnem, vtělení umožňuje vstup do zjevu.

Vidění viděného ještě není příležitostí pro ducha, tj. to, že něco vidíme ještě neznamena, že si budeme klást otázky různého stupně abstrakce a budeme podněcování k duchovní činnosti. Aktivita duchovní není výsledkem vidění, vnímání, odrážení, zaznamenávání okolí do naší mysli. Duchovní potřeby, duchovní tázání vznikají ze synopse - všeho, co se již v našem aktivním duchovním světě retendovalo a protendovalo v pozadí, na němž otázky vyvstávají. "Každý prožitek patří určitému poli", říká Merleau-Ponty, in: *Phänomenologie der Wahrnehmung*. Berlin 1966, s. 254. Stejně tak platí od stejného autora: "Reflektování je zpětný chod na nereflektované", srov., tamtéž, s. 281. Každá reflexe, jak sám etymologický význam napovídá, je návratem zpět k poli, ke kterému daný počitek patří a tyto druhy návratů jsou porozuměním. Rozumění je tak pouze odlišení figury od pozadí, proto každý výkon řeči požaduje uchopení smyslu, srov., tamtéž, s. 231. Odlišení figury od pozadí platí pro vidění, slyšení, hmat, čich i pro kinestetické vnímání. Takovým pozadím-polem může být v našem myšlení i svět duchovní, personální, komunikativní apod. Proto CHORISMOS je pro PLatóna i pro Patočku tak nesmírně důležitý. Chórismos je totiž pozadí, pole, na němž se projikuje vše ostatní, totiž vše ostatní nemůže vyvstat bez tohoto pozadí. Pro Heideggera je zbožností myšlení jen tázání /srov.: Diskuse k Heideggerovi. In: *FRilosofický časopis*. Roč. XLIII., 1995, č. 2., s. 210./:

Ovšem tázat se může jen ten, kdo ví o tom, co je chorismos. U sofisty k tomuto odlišení nedochází, sofista není schopen nahlédnout chorismos. Připravit se na pohotovost vše zproblematizovávat, neuspokojovat se s výsledky, přijmout otřásající zneklidnění - tj. to pravé, protože velké věci jak známo, přicházejí na holubičcích nožkách. Ve hře nahlédneme celek světa, orákulum dona Juana z Castanedovy zkušenosti má dětskou naivní, nezvýrazněnou procesualitu, kdo by si toho vůbec všiml? Vždyť je tolik palčivých starostí! Don Juan říká Castanedovi: "Ty máš problém v tom, chceš všemu porozumět a to není možné..." /In: Castaneda, C.: Oddělená skutečnost. Praha 1993, s. 217./. Problém uzavřenosti, "zabetonovanosti" našeho poznávacího úsilí vůči tomu, co "přichází na holubičcích nožkách" neleží vně nás, ale uvnitř. Důležité věci se nemohou vyjevovat, vyvstávat, vstupovat do skutečnosti, protože se nemají od čeho odrazit, chybí odrážecí pozadí, celek, horizont. Překází to, co tvoří pozadí teď, v této chvíli, proto se Castanedův román jmenuje "Oddělená skutečnost".

Smazat osobní historii, tj. to, co požaduje don Juan na C. Castanedovi, to není nic jiného než se zbavit pozadí, které podvědomě řídí vyvstávání významů, srov.: Castaneda, C.: Cesta do Ixtlanu. Praha 1996, s. 24.

"Galéné té psychés" je tišina duše, in: Fink, E.: Oáza štěstí. Praha 1992, s. 52. Jde o sdílení horizontu z něhož vyvstává skutečnost světa. Přiblížit se k tomuto horizontu znamená pobývat u nevýslovného, znamená prožít posvátné. Nekonečná plnost okamžiku, intenzita chvíle otvírá tuto možnost. Tento horizont, skrz nějž povstává svět, má nás ve vlastnictví a při tom dovoluje, abychom se s ním setkali jako s celkem, jenž je obsažen záhadným způsobem v každém stvolu trávy, v každé maličkosti.

Udržet celek v obrazu je výrazem nepochopení, celek se nedá vlastnit, naopak "on" vlastní nás. "Idia fronesis" je klamem. Pravá podoba celku probleskuje ve hře, ve svobodném hraní. Pablesky, sdílené otvíráním celku, jsou umožněny zjevenou věcí, pokud jsme vůči ní ve správné distanci. Duše je tak zrcadlem a má poznávat. Stupňovat své bytí lze jen směřováním k dobru.

Vše, co se dá stupňovat směrem nahoru a dolů, patří do rodu neomezeného, do apeira, srov.: Platón: Filebos. Praha 1943, s. 37.

Nic z toho tedy nemůže být dokonalé dobro. Do stupňovatelných jsoucna

patří slasti a strasti, rozkoše a bolesti, radosti a smutky. Je-li zdraví stupňovatelné, pak není nejvyšším dobrem, je hodnotou konsektivní, tj. prostředecnou-instrumentální. Do tohoto hodnocení spadají i všechny ostatní slasti, rozkoše.

"Perspektiva je vztah ke mně", říká Patočka v Úvodu do fenomenologické filosofie. Praha 1993, s. 65. Perspektiva je příchodem smyslu ke mně, přičemž smysl je to, skrz co se mi zjevuje svět. Perspektiva musí přicházet od pozadí, od celku, od horizontu, jenž sám je nezjevný. Jak získat distanci k tomuto pozadí, to je to, o čem zde běží. Objev perspektivy v malířství musí tedy být aktem zjevení, zrození nového horizontu, pozadí. Pozadí funguje jako zrcadlo jsoucna, v něm se skrývá možnost předporozumění, totiž triády naladění, rozvrhu a artikulace řeči. Naladění /Befindlichkeit/ je nastavením celé naší bytosti na očekávanou předmětnost, rozvrh /Entwurf/ před nás staví systém známého, i když induktivně nepoznaného. Artikulace slov završuje naši zabydlenost v okolí.

Světlna, která je místem zjevování, je světlinou z moci světla, tj. z moci celku. Tím prapůvodním celkem je v tomto případě čas a má podobu spatia-rozprostření, srov., Patočka, J.: Úvod do fenomenologické filosofie. Praha 1993, s. 186.

Celek-horizont vydává "světlo" významnění v němž vzniká tvar. Každý výklad "proráží" do světliny zjevování. Celek je přítomen nezjevným způsobem v každé singularitě, proto je samota vždy i spolubytím /Miteinandersein/, srov., Fink, E.: Grundlagen der antiken Philosophie. Würzburg 1985, s. 18.

Úlohu rodivého pozadí přijímá i "fysis", které obsahuje v sobě to, co má přijít na světlo růstem. HARMONIA APHANES v Herakleitově úvahách je zachycena probudilostí v posvátné distanci, tj. přes CHORISMOS. Proto je "člověk místem pravdy", srov.: Diskuse k Heideggerovi. In: Filosofický časopis. Roč. XLIII, 1995, č. 2, s. 211.

L. Wittgenstein píše v roce 1947 tato slova: "Není např. nesmyslné věřit, že vědecký a technický věk je počátkem konce lidstva, že idea velkého pokroku je zaslepení, jakož i víra v konečné poznání pravdy, že na vědeckém poznání není nic dobrého nebo žádoucího a že lidstvo, které o ně usiluje běží do pastí." /In: Wittgenstein, L.: Smíšené poznámky. Spisy. Frankfurt am Main 1984, s. 107./

Nesetká-li se člověk s celkem a je zajat pouze v marginalitě svého profesního zájmu, je velmi pravděpodobné, že se bude opakovat Sobibor, Auschwitz atd. Základem historie není tedy paměť, ale duchovní život. Tomu odpovídá Diltheyův "duševní prožitek", tomu odpovídá Rádlova entelechie, srov., Löwensteinová, Š.: Emanuel Rádl. Praha 1994, s. 50. Aristotelovská věda pozůstává v poznávání obecného, obecné ale nemůžeme potkat v singularitě smyslového názoru. Můžeme chodit, jak chceme dlouho, ale pojem přírody nepotkáme. Obecné vyvstává v zrcadle naší mysli, toto zrcadlo můžeme pochopit jako to, co se samo nepohybuje, ale vydává počet pohybu, tedy jako referent. Referent v patočkovském smyslu a aristotelské Telos v jednom.

Filosofie není technická disciplína, nejde jí o výsledky, filosofii jde o nahlédnutí právě toho, co jest rodivým pozadím. Tak např. Patočka v tomto kontextu by mohl dodat: "Nevýslovně rozumíme tomu, co znamená být", srov.: Patočka, J.: Úvod do fenomenologické filosofie. Praha 1993, s. 107. Jinak řečeno, sdílíme to pozadí, které jest bytím. Intence k bytí se stane cogitatem, noese se stane noematem, subjekt a objekt splývají, běží o nový druh jasnosti, srov. tamtéž, s. 111. Vše je dáno v perspektivách jedna perspektiva poukazuje na druhou, nám jde o poznání věčné.

"Speech always comes into play against a background of speech", opakuje Merleau-Ponty, in: Merleau-Ponty, M.: Phenomenology, Language and Sociology. London 1974, s. 39. Proto je jazyk něčím víc než systémem znaků, význam řeči se plíží kolem slov uspořádaných do vět a my sdílíme bytnost toho, kdo s námi mluví. Pozadí jazyka umožňuje vynoření se významů, umožňuje rozumět řetěžením významů.

Stejnost zakládá nerozlišitelnost figury od pozadí, stejnost zakládá chtónii, z toho důvodu prožíváme děs z rozlehlosti stepi, mořského povrchu, nekonečnosti pouště. Stejný výsledek však dostaneme z převahy rituálu nad cílem, tj. tehdy, když norma je aplikována bezohledně, nesmyslně bez ohledu na cíl, tj. pokud normu aplikujeme bez ohledu na rodivé pozadí, jež cíli propůjčuje jeho platnost, nutnost patřičnost. V prevalenci rituálu nad osmyslňujícím cílem se

ukazuje ztráta pro absolutní horizont ,srov.,Bělohradský.V.:Člověk bez skrupulí.In:Česká mysl.č.1, 1991,XLI,s.19. Tato privace absolutního horizontu osmyslňujícího konání je prázdnotou z Nekonečného příběhu, je nihilismem F.Nietzscheho, je hodnotovým relativismem zakládajícím anomii. "Potom se lidé bez skrupulí řítí společností jako pouští", dokládá Bělohradský, srov.,tamtéž,s.21. Tito lidé jsou bez pozadí, bez počátku, bez kořenů - ztraceni v "Indii jsoucen".

Levinas chápe porozumění druhému jako výsledek volání druhého,srov."Porozumění druhému je invokace"/In:Chalierová,C.:O filosofii Emmanuela Levinase.Praha 1993,s.10-11/. Rodivým pozadím, na kterém vystávají figury porozumění pro mé Já je tedy ten druhý-Alter ego. Ten druhý je tím, čemu vděčíme za sebeuznání, za sebeafirmaci, proto ten druhý je nám zaslíben z hloubi možnosti ontizovat naše vlastní Jáství. A to je důvod, jenž má Levinas na mysli, říká-li:"Vyvolený nemůže před svou odpovědností utéci", srov.,tamtéž,s.18 a 20. Proto Levinas cituje proroka Ezechiela:"Budu po tobě žádat, abys za jeho krev složil účty", srov.,tamtéž,s.21. Tedy "domovem" a "kořeny" Jáství je druhá strana bytí, tj."Ty". Svět tedy není daností, předmětem vědeckého studia přírodních věd, svět je rozvrhem a ten, kdo rozvrhuje nás samé je ono "Ty", "Ty" je tedy referentem-pozadím ná samých, referentem "jáského" životního pohybu.

Přírodní vědy popisují.Biologie nemá dosud definici života, "život" potřebuje jiné pozadí než je horizont funkcionálních souvislostí , tj. organon-nástroj k "agere" ve smyslu adekvátního provádění funkcí. Jinak řečeno, v každé dálce musí být nejdřív blízkost, protože bez blízkosti je dálka ztracená. Dálka uniká vzdalováním, kdežto blízkost je pozadím, referentem tohoto úniku. "Unter-Schied"-mez, roz-díl podmiňuje blízkost. Charakter blížení v biologii nebo ve filosofii je vlastně metodou, poznávání-blížení je základ gnozeologie a hraje zde zásadní roli pozadí a figura.

Naladěnost na pozadí je zvláštní dispozicí, srov.,Heidegger,M.:Básnický bydlí člověk.Praha 1993,s.127. Naladěnost je nastavením na rodivý pohyb přinášející porozumění významům.HARMONIA neboli souznění není nic jiného než naladění na řád pozadí.

Nadhled, možnost cokoli reflektovat - to vše je umožněno distancí od pozadí, které v sobě zrcadlí figury. Naladěnost na pozadí umožňuje rozumění mluvenému textu."Řeč je odsituováním subjektu", říká C.Chalierová /In:Židovská jedinečnost a filosofie.Praha 1992,s.21/. Touto separací je umožněna nominalizace, je umožněna distancí , která je součástí apercepce nikoli pouhé percepce. Zde se také skrývají taje husserlovské analýzy intencionality v její noeticko-noematické struktuře. Zde v konstituci vnitřního časového vědomí jsou kořeny pro pochopení distance umožňující řeč, rozumění, apercepci, abstrakci.

Subjektivita a vědomí nejsou identické, i když se to tak velmi často jeví. Subjektivita je pozadí, na němž se projikuje vědomí. Tělesnost skrz propriocepci se k vědomí připojuje. Projevování, vstup do zjevu musí odpovídat vždy adekvátnímu pozadí, na němž se projevené vyjevuje, v němž se zrcadlí. Proto každá metoda patří k věci jako klíč k zámku, což velmi pěkně zdůrazňuje Heidegger, srov.,:Heidegger,M.:Konec filosofie a úkol myšlení.Praha 1993,s.19. Metoda musí vystoupit z věci, protože v tomto případě věc je rodivým pozadím, na němž "figura" metody vystoupí do platnosti. Vnucovat metodu věci je výrazem násilí a zároveň hlouposti.

Existují "věci" které se zjevují jediné a výlučně při svém vznikaní, tj. v procesu konstituce. Pokud tyto věci jsou již vzniklé, není k nim žádný přístup možný. Mezi tyto "věci" patří

celky. Celek života nemůže vystoupit v useknutém čase, je uchopitelný jako reflexe jeho vznikaní, jeho pohybu, procesu, ex-sistere. Proto pochopit svět znamená reflektovat jeho "světování" a to není faktografie. Uchopit vznikaní je něco jiného než výskytovost. Např. současná sociologie je výskytová, konzervuje vzniklé, proto ji uniká to nejpodstatnější, rozumění sociální skutečnosti.

Světlinu netvoří jen světlo, naopak světlo ji předpokládá, tak zní záhadný Heideggerův výrok o otevřenosti pro přijetí obsahu. Připravit se na toto přijetí znamená otevřít se přesažnému a to je pozadí. Proto je aletheia neskrytostí-světlinou, jež nejen přijímá světlo, ale také jej vydává, srov. *energeia* je od *argentum*-stříbro. Vždyť stříbro světlo vyzařuje. Fink by k tomu dodal: "Jsoucná vidíme ve světle, ale samo to světlo nevidíme", srov., Fink, E.: *Sein, Wahrheit, Welt*. Haag 1958, s. 80.

Jako pozadí můžeme pochopit také světlo, v němž se všechny věci vyjevují, ale samo vidět není. To se podobá smyslu věty, která jen na první pohled se jeví vzdálená: kdyby nebylo opětného vzpomínání nebyly by věci ve vědomí, úlohu "světla" v našem vědomí hraje retence v horizontální a vertikální intencionalitě.

Celek, přesažnost, pozadí-to vše je obsaženo v každé věci, v každém bukovém listu, v každém mezonu. Jde pouze o METHEXIS, tj. o to, jak se dá celek ve věci potkat, jak je tam schován, protože víme, že se nejedná o adici, jak předpokládá cartesianská simplifikace. Někdy PAROUSIA nebo ADVENT symbolizují METHEXIS, tj. celek v části. V těchto případech se jedná o příchod počátku, celku, pozadí skrz CHORISMOS v personifikacích či bez nich. Prožít chorismos však znamená otevřít se pro to otřásající, proto mluví Patočka o tom, že bytí se musí vyrvat z věcí. Bytí-pozadí-počátek-celek se tak zpřítomňuje prostřednictvím THEORIA nikoli skrz PHRONESIS nikoli skrz praktický rozum. *Vorhandenheit* zakládá výskytovost současné vědy, není klíčem k otevřenosti vůči bytí. Eugen Fink sledu těchto úvah mohl dodat: "Nihilismus to není jen dezorientace, ale je to rozbití lidského porozumění bytí...", srov., Fink, E.: *Metaphysik der Erziehung im Weltverständnis von Plato und Aristoteles*. Frankfurt am Main 1970, s. 312. Sokratovi šlo o PRAVDU nikoli o pravdu Sokratovu, srov., Neubauer, Z.: *Nový Areopág*. Praha 1992, s. 20.

"Porozumět" znamená prožít poukaz k celku, k pozadí, k počátku.

Jinak se nacházíme v zapomenutosti bytí. Vždyť ani fyzikální svět nemá substanční dno, o tom nás přesvědčuje fyzika skoro denně.

V deskripci fenomenologické smysl je to, co nese v sobě noema, ale smysl přechází do noematu z noese, proto osmyslnění-smysl obklopuje vnitřní jádro noematu, tj. předmět, který myslíme nebo si jej představujeme. V tomto případě smysl tvoří pozadí umožňující zrcadlení vnímaného předmětu, proto může Ernst Tugendhat říci: "Otázka pravdy nepotkává předměty, nýbrž smysl, jenž ovšem předměty umožňuje", srov.: Tugendhat, E.: *Der Wahrheitbegriff bei Husserl und Heidegger*. Berlin 1970, s. 39.

Každá kategoriální forma je forma syntézy, nevzniká ale jako forma reálného spojení ..." srov. tamtéž, s. 112. Dle Tugendhata koligování nevzniká přidáváním vjemů reálných věcí, ale musí být umožněna něčím, co má platnost již před samým aktem koligování. Opět zde musí být pozadí umožňující akt koligování. I k těmto pozadím-celkům-počátkům se můžeme přiblížit jen

gadamerovsky, tj. tázáním, proto jsou otázky důležitější než odpovědi. Celek je vnitřně jednoduchý, i když pojímá mnohosti. Napětí mezi pozadím a zjevovaným udržuje věc v její ontické platnosti

Co je to blízkost, to je sdílení rodového pozadí, z něhož se ukazuje to, co potkáváme v životě. Co je to blíženi v tomto kontextu? To je odkrývání pozadí pod nánosem předsudků všeho druhu. Co je to bloudění? To je hledání rozhraní mezi zakrývajícím a odkrytým? Co zde hraje nejdůležitější úlohu? To je zbožnost tázání. Co nejvíc ubližuje zbožnosti tázání? Tyranie metody skrývajících v sobě vůli k moci.

Aisthesis a Kinesis

Aisthesis /vnímání smyslového/ je vždy spojeno s Kinesis /s pohybem/. Smyslové margo /okraj/ je provázeno pohybem očí zaznamenávajících rozdíly. "Každá věc uvnitř horizontu je určena vztahem k němu", srov., Patočka, J.: Tělo, společenství, jazyk, svět. Praha 1995, s. 29. Horizont předává margo jevům, proto může k tomu Patočka ještě dodat: "To nejvzdálenější, nejméně naplněné určuje smysl toho nejbližšího, nejkonkrétnější, nejplněji daného", srov.: Patočka, J.: Tělo, společenství, jazyk, svět. Praha 1995, s. 29. Na straně 36 říká tentýž autor: "Tyto horizonty nejsou zásobárnou vzpomínek, ale živé silokřivky, které nás zachycují a vedou od zkušenosti ke zkušenosti". Primitivové malují obrazy bez perspektivy, bez horizontu, protože o něm nevědí, i když jejich vidění horizont /jako možnost/ určuje.

To samé se děje v případě "informace", protože informace je bez horizontu, respektive její sběrači o něm nevědí, a proto i když vědí, tak nerozumí. Noetické pozadí dává vyvstat margu toho, co nazýváme jádrem noematu, tj. retencionální a protencionální struktury předznačují to, co nakonec uvidíme v tom, na co se díváme. Noese jsou našim určujícím pozadím, jak se z nich vyvléknout? To je možné zjevením události, descartovským snem, dotykem s pozadím, tázáním, zbožným tázáním. Toto tázání vytvoří napětí, se kterým Descartes dlouhou dobu žil, dotyk s pozadím se potom projevil ve snu. Všechny velké objevy vznikají nějak podobně, rodivé napětí je posléze umocněno nahodilostí, newtonovským jablkem apod. Toto napětí je husserlovskou pasivní syntézou konstituující se v toku cogitationes i pod prahem vnímání, tento proces kvašení, dozrávání je něco, co se nedá voluntaristicky řídit, determinovat. Proto tak často čteme, že ve zjeveních je vždy vykoupení.

Pozadí je vždy něco jako horizont v krajině, obkličuje všechny jednotlivosti a zároveň je překračuje. Horizont sám je nenázorný, i když je individuovatelný. Horizont je samodávající, protože vše samodané se dává bez představy. Descartes potřebuje představu, násobení u něj je vždy obsahem obdélníku, potřebuje ostenzivitu, digitálnost, potřebuje názor. Ale kde je představa není samodanost, je třeba se dostat od nematu k noesím, k pozadí, jež v sobě předstává noema. Proto Husserl, jak známo, nazývá noesi významem a noema smyslem. /Frege postupuje obráceně/. Husserl radí variovat, abychom se dostali k pozadí, ale tyto variace nejsou nic jiného než gadamerovské otázky - zbožnost tázání, jak podotkl /viz výše/ Heidegger.

Podobně je tomu s pozadím našeho těla, tím je tzv. tělesné schéma. Tělesné schéma není tématické, není v centru pozornosti, přesto je to jediné tělesné schéma, co centruje všechny naše

tělesné projevy. Jasnost o pozadí je jasnost nepředmětná, tvrdí Patočka: In: Tělo, společnost, jazyk, svět. Praha 1995, s. 63. Proto tělesné schéma není předmětem, je podmětem možných předmětů, tělesné schéma je pouze sdíleno, každá snaha o jeho předmětné uchopení rozbíjí možnost našeho pohybu. O každé pozadí, celek, počátek se proto musí pečovat v otázkách a to ať jde o duši/Epimeleia/ nebo o tělo /Technai/, proto podotýká Patočka: "...že rozumíme dříve nežli známe" /In: srov., tamtéž, s. 77./

Každá věc odkazuje ke svému horizontu, každá tvář volá, jak známe z Levinase. Přesažené poukazy věcí se ukazují i v dialektice jejich smyslu a proto jak může existovat prázdná naplněnost /informace/, tak může existovat plná prázdnota v porozumění. Polymathia je plná prázdnota, zahlcenost informacemi. Sisyfos odkazuje na marnost informací. Proto je třeba dostat se na prah distance od světa a to deokasionalizací, odosobněním a idealizací, srov., Patočka, J.: Evropa a doba poevropská. Praha 1992, s. 35. Jen zde panuje pravá nesobeckost. Pravost nahlédnutí se vždy znovu originálně rodí, není to iterace a toto vše je umožněno stavem, kterému Řekové ELENCHOS- tj, vědění o svém nevědění.

Tedy, proč je pravým zakládajícím důvodem celek, ptáme se společně s Janem Patočkou /srov., tamtéž, s. 42/, nebo jinak řečeno, proč je pravým zakládajícím důvodem ŽIVOT sám a nikoli pouze jeho část, např. fungování oránů v našem těle? Nejde o informace, jde o rozumění a rozumění je dotyk s celkem, pozadím, horizontem.

Zpřítomnění celku, pozadí gadamerovskými otázkami umožňuje aktérovi vznik naprosto nezaujaté distance od věcí každodennosti a to zaručuje spravedlnost a je to právě tato distance, již Heidegger nazývá světlinou. K této distanci je zapotřebí odvahy, protože problematizovat situaci znamená vždy uvalit na sebe samotou. Dochází zde ke krytí stejného s nestejným, k disonanci, otázky vytvářejí napětí, očekávání odpovědi a tím se otvírá světlina pro rozumění. Také proto rozumění bylo tak často pochopeno jako harmonie, jako konsonance v disonanci, proto je také hudba otvíračkou horizontů a nových světů. Paradoxně je světlina podmíněna autentickým prožitkem přítomnosti, biásovským zpřítomňováním. Něco jako "prožít střed světa uvnitř sebe" jako je tomu v mandale, u šaldovského pobývání ve středu světa. Po dekonstrukci představy jsme schopni nahlédnout představu jako zrcadlo, ve kterém se obráží svět. V dekonstrukci se objeví nebodovost, rozproštění, prostoření. A tak v gestu může a také jest uchován duševní a duchovní rozvrh gestikulujícího. Rozvrh-vrženost je vždy také výzva, proto levinasovská tvář je mementem i nadějí zároveň. Zdroj tohoto rozvrhování se sdílí v péči o tento zdroj, otázkami, zbožností tázání. Epimeleia i technai /péče o duši i péče o tělo/ tak vyžadují sdílení svých pozadí otázkami a problematizací, což v případě těla se děje cvičením.

Přirozenost se "při-rodí" vysvětluje Radim Palouš. /In: Filosofie živé přírody. Filosofický časopis. Roč. XLIV, 1996, č. 1, s. 134./

Předpona "při-" signalizuje význam přirozenosti. Pochopit "přirozenost" čehokoliv neznámá se bodově na věc soustředit, protože to, co je přirozené se může jen při-rodit, tj. může vyvstat v procesu dotyku s pozadím, jež toto vyvstávání, povstávání "tvoří". Přirozenost je tedy epifenomenální, setkání s ní nemůže být předání "informací", to si myslí pouze scientisté, že je to možné, proto můžeme znovu opakovat tu myšlenku, kterou velmi často najdeme u Heideggera a hlavně u Nietzscheho, jenž je pravým otcem této věty: "Velké věci přicházejí na holubičích nožkách!"

Ne nadarmo si staří často opakovali, že vše kormidluje blesk, protože právě při blesku se při-rodí pochopení, vyvstání věci.

Ozvěna a rozumění:

Ozvěna a rozumění mají stejnou strukturu, echo přichází vždy od pozadí, od zdi, rozumění od pozadí, kontextu, celku, horizontu. Kontexty však často poukazují k ještě obecnějšímu kontextu, a tak se kontextovost stává průhlednými zrcadly, umožňujícími zrcadlení směrem k jsoucnům a průhled směrem k bytí, to je wittgensteinovský objev poté, co chtěl ukotvit význam v singularitě. Gadamerovské otázky jakoby "rozvlní vzduch" jenž je základem pro možnost ozvěny a rozumění tak je pohybem s následným ohybem od pozadí. Porozumění je tak vždy i zasvěcováním, protože svět sám je rodivým pozadím, svět světi, světuje.

Hypostazovat obrazy /eidola/ znamená škrtnout roz-umění, znamená prevalenci in-formace, znamená reifikaci struktur a systémů, protože roz-umět neznámá pouze vidět věci v zrcadle, ale i to, co je za zrcadlem. Zrcadlo, také může oslepit hrou pablesků, vzpomeňme na Descartův sen a jiskřičky v komůrce. Obrazy se totiž v takovém případě překrývají, je jich moc, ztrácejí sílu své singularnosti. Zavalenost informacemi vytváří prigoginovské fluktuace, vznik chaosu-polovzdělanost, jež je nebezpečnější než cokoli jiného. Slovo mundus je od motus /srov.:GilsonE.,Böhner,P:Die Geschichte der christlichen Philosophie. Paderborn 1937,s.292./.

Pohyb není doceněn, poprvé se o nutnosti vzdělávání v oblasti tělesnosti hovořilo v Bologni ve středověku, /myšleno na universitní půdě/ srov.,tamtéž,

s.374.

Pohyb je to, skrz co přichází roz-umění od pozadí, zde je ten ohyb, o němž byla řeč. Pozadí je referentem, viz Patočkovy referenty tří druhů životních pohybů.

K problému "blížení"

"Commodum" ve středověkém parole představovalo subjektivní uspokojení, dnešní komodity jsou toho vzdálenou ozvěnou. Ne náhodou se tak manifestuje hodnota subjektivního uspokojení skrz "pragma"-čin, jenž je stvrzen ve zboží nahlíženém jako předmět mající v sobě posibilitu plodit zisk."Intus legere"je vklíněním, položením se dovnitř procesu, v němž věci vstupují do své věcitosti, do zjevu, tj. ukazují se. Pro Aristotela je nemožné uchopit vědění jednotlivé, pouze obecné je věditelné, pro Occama je to naopak, tj. jen jednotlivé je vědění fixováno. A "commodum" míří k subjektu, k jednotlivosti, k occamovsky pozantelnému.

Přiblížili jsme se k subjektu, k jednotlivému a toto blížení započaté v ostrovní britské říši ovládlo myšlení naší doby.

Ale otázka pravdy není otázkou jednotlivosti, předmětu. Pravda je pohyb ale existuje jen tehdy, konám-li tento pohyb já, tvrdí Lyotard, In:Lyotard.F.:Fenomenologie.Praha 1995,s.32. Zde se Aristoteles s Occamem sešli, pohyb odkazuje k obecnému, jáství k subjektu. Přiblížily se oba

póly. Pohyb k pozadí a od pozadí zpátky k věci je roz-uměním, jak jsme již mnohokrát řekli, proto ale poznávající člověk není objekt, ale projekt, skrz nějž se projikuje proces pohybující se pravdy. Rozumění tedy předpokládá pohyb od Já k pozadí a od pozadí opět k Já přes předmět, k tomu by Lyotard dodal: "Máme vědomí napříč časem..." /In: srov., tamtéž, s. 79./.

Blížení a svoboda

Člověk je místem svobody, klade distanci mezi sebe předměty, mezi sebe a významy. Chorismos zaručuje, že žádné významy nemohou ničit svobodu člověka. Chorismos se tak stává MOCÍ obrovské důležitosti. Otázky odkryjí cestu duchovním prostorem. Proto je idea mocí odpředmětňující, mocí distance. Distanci udržet v její oddělenosti je filosofickým údělem. Skrytost tohoto prostoru má mnoho podob a jedna z těch nejrafinovanějších je právě "blížení". Tak např. přiblíží-li se dětské myšlení velmi rychle k logickým strukturám myšlení, zakryje se fantazijní moře tajemství, jež pak chybí v dospělosti v oblasti kreativity. Přiblíží-li se "Babička" Boženy Němcové násilně k hodnotovému vědomí žáků, zakryje se poesie dětství, patřící nám všem, znemožníme ji nalézt v tomto díle. Samuelsonova teorie neomezeného ekonomického růstu rychlé "blížení" učinila kategorickým imperativem pro rozhodovací struktury v oblasti politiky a posléze i ekonomiky, neocitá se náhodou díky tomuto rychlému "blížení" v chaosu, o němž nás poučuje Prigogine ve své teorii disipativních struktur, ve fluktuacích?? Není to vlastně forma skrývání?

Přibližují-li se rychle k filosofickým aporiím, zničím jejich noetickou hodnotu v mysli příjemce, protože on přece dávno ví, že to jsou "nesmysly chorých filosofických mozků". Sofista chce toto vše urychlit, sleduje totiž jediné-užitek, ale zde jde přece o něco jiného, pochopit, že v aporiích tohoto myšlení jsou odkazy k tomu, co je v našem životě neproniknutelné, technickým rozumem nenahlédnutelné.

Ten, kdo vymyslel rychlost tohoto blížení chtěl možná něco zakrýt, ale nejspíš je to tak, že vůbec nic takového nechtěl, protože o tom vůbec neví, přece tak nějak funguje heideggerovské Gestell.

Televizní zprávy přiblíží diváka k problému tak rychle, že zpráva vlastně již ani nezpravuje, ale odvádí a svádí. Kaleidoskopické "blížení" stále větší pestrosti informací pak člověka vygumuje úplně. Struktura blížení je zároveň strukturou zakrývání.

Rychlé blížení je vlastně ublížení finální intenci, jež je cílem tohoto procesu. Tedy i blížení chce svůj čas, ve svém vlastním prostoru, blížení požaduje adekvátní strukturu. I sbližení je možné jen při správné distanci, pokud jsou si oba póly velmi blízko, je nutné oddálení. Ticho mluví svým napětím prázdnoty, tj. intenzitou privace mluvených slov. Napětí vzniká z nezodpovězených otázek, tma se stává projasňujícím faktorem, potřebujeme-li distanci od viděného. Struktura patočkovského "zdejšku" je nutnou podmínkou pro možnost usebrání v sebevědomí, pro vědomí Nejá, pro uvědomění si přítomnosti. Zdejšek je blízkostí v té distanci, jež zakládá možnost urimprese, urprezence. Z vyplněnosti zdejšku odvozujeme evidenci, právě apodiktická evidence je samodaností zdejšku, intuice doplní signitivní intenci do podoby zdejšku.

Prožít "počátek" v mystériích nebylo možné na povel, instantně. Slepec má "oči" na své holi, jež vyhmátává cestu, tato hůl je jeho "CHORISMOS", je distancí zjednávací platnost jeho světa. Zrak se tak dá pochopit jako druh hmatu, je to vlastně delší "slepčova hůl". Oko ohmatává věci a pak si jejich podobu může vybavovat. U každého nalezneme specifickou strukturu blížení. Viděné je rozdílem kladeným okohybnými svaly, proto znehybnění oka vede k zástavě vidění, i když oko samo je naprosto v pořádku.

Struktura blížení je právě velmi důležitá ve vztahu k pozadí. Merleau-Ponty by k tomu dodal: "Řeč vždy přichází do hry proti pozadí řeči." /In: Merleau-Ponty, M.: Phenomenology of Language. London 1974, s. 39./.

Co to znamená v kontextu naší otázky o struktuře blížení? Je-li rychlost přibližování k pozadí řeči velká, pak hra jež je médiem pro vyvstávání možnosti mluvit, zanikne v náporu volného úsilí a mluvit není možno. Pravděpodobně i balbuties zde nalézají svůj základ pro pochopení. Znaky jsou diakritické, ale rozlišovat se mohou jen na základě pozadí, protože se od pozadí odlišují primárně, proto to jsou znaky. Cartesianismus bere blížení útokem, je přeskočena úloha pozadí a úloha správné distance. Nominalistické myšlení porušilo strukturu blížení, moc rychle přistoupilo k "významům" s cílem je pragmaticky využít, někdy i zneužít.

Rychlost blížení dovoluje vyvstat jen některým rozhraním, ostatní rozhraní zůstanou ve skrytosti. Jen ta rychlost je správná, jež je diktována přirozeností věci samé, tj. přirozeností jejího pozadí. Tedy vědecké metodologie, platící jako absolutní ORGANON, musí nutně fungovat jako zdroj skrytosti.

Malířovo vidění je kontinuální, opětné a opakované zrození, dovozuje Merleau-Ponty, srov., tamtéž, s. 289. Malíř se nechá vždy znovu a znovu originálně otvírat fascinací viděného, nevnučuje krajině svou vůli, krajina se vždy znovu rodí a jako taková je i namalována. Malíř svými očima rozsetýma po celém těle, se blíží ke krajině vždy poprvé, mysteriozně. Imunolog zkoumá např. lidské střevo metodami předem stanovenými, tj. řemeslně. Cartesiánský myslitel jakoby svět modeloval až po ohmatání, protože to je základ.

V názoru např. lampy vždy anticipujeme neviděnou stranu, neohmatanou stranu. Doplnovací struktury retencionální výbavy našeho toku cogitationes modelují neviděné do projikovaného tvaru, protože fenomén blížení je konstituován fylogeneticky ne pouze v poznávání jedince, Baconovy idoly ožívají. Přibližování má předem danou rychlost a anticipační strukturu potkávání a toto vše je obsaženo ve fenoménu žitého světa /Lebenswelt/. Věda urychluje toto přibližování se rozhraním a tvarům a je otázkou, jestli je to vždy nejlepší řešení. Blížení potkává tvary v ploše, v hloubce. Descartes dává přednost

těm prvním dvěma /jež určují vyplněnost např. obdélníku/. Cartesius potřebuje ohmatat, ale hloubka se nedá vždy beze zbytku vyhmátat. Ze světa máme plošnici a blížení v tomto světě znamená plížení se po povrchu, tj. provádět co nejpřesnější popis. Proto byl Cezanne malířem hledajícím vždy a všude hloubku, nesnesl totiž plochost, srov., tamtéž, s. 300.

Světlo mluví k němu v barvách, hloubí se v barvách. Nejzazší myslitelná hloubka je dotyk s pozadím, tvořivým a emitujícím vyvstávání jsoucna. Tento dotyk má mysteriózní povahu, proto

je někdy interpretován jako zjevení a možná něco takového se stalo Descartovi v Ulmu z 10. na 11. listopadu roku 1619. Tento dotyk je něčím posvátným.

Sókratovské elenchos a problém "pozadí"

Sókratovským základem bylo vědění o nevědění podstatného. V patočkovském převyprávění se jedná o "vědění" pozadí, vždyť toto pozadí se nedá předmětně vědět, dá se pouze sdílet ve zbožnosti tázání. Toto bližení má nekonečnou hodnotu a je třeba je zabudovat do procesu vzdělávání, na což se tragicky zapomnělo. Hebrejský "Šalóm", pokoj v duši, pokoj, jenž nemusí být zajišťován hlomozem zbraní jako Pax romana, je klid který vyvěrá z tohoto pozadí. To, z čeho teče náš život, jeho smysl, to nemá předmětnou povahu. Blízkost a bližení je zakódováno v perspektivismu percepce a apercepce, o tom píše také Merleau-Ponty, srov.: *The Structure of behavior*. Boston 1969, s. 212. Perspektivismus percepce patří do struktury bližení, do struktury aproximace k pozadí, jež samo není vnímáno a přesto podmiňuje akt percepce a myšlení. Důležitý je vstup k nepředmětnému prameni nejhlubšího bytí. Věci poukazují k tomuto prameni, poukazují i samy k sobě, stačí tomu porozumět, tj. roz-umět.

Vždyť "Jednoduché je vždy to nejtěžší", podotýká C.G. Jung, In: *Člověk a duše*. Praha 1995, s. 180. Pozadí je celkem a jednoduchostí, není možné jej lapit prostřednictvím "clara et distincta perceptio", rodivé pozadí

nemá obrys, tvar, formu, není mědirytinou.

Setkání s ním je umožněno díky "clara et distincta perceptio", tj. jen přesným jasným myšlením, tj. bezpředsudečným, odvážným, nemajícím strach z falzifikace. Akrobatika vědecké vůle zde může jen zavádět. Vždyť i wittgensteinovské jazykové hry jsou pouze formou gadamerovských tázání. Perspektiva je předcesta mířící k TELOS, k pozadí, celku, k referentu pohybu, tohoto "cestování" duchovním prostorem. Žijeme v perspektivách, i když to často nevíme. Ne všechny předcesty jsou jasné a rozlišené, to nejvyšší TELOS není možné takto uchopit, v tom je potíž. Nekonečný příběh je odpovědí v tomto kontextu úvah. Předcestou je i heideggerovské Gestell, "einai" a "fainestai" je u sofistů totéž, srov., Patočka, J.: *Sókratés*. Praha 1990, s. 54.

Urychlené bližení je kýč...

Zpředměťňovat představou znamená vyrábět kýč, tj. jednoduše "lhát". Petr Rezek definuje kýč takto: "Kýč má stejnou strukturu jako objektivace představou, je to druh nevěčnosti, od ostatních postojů nevěčných se však liší tím, že jeho doménou je obor citu, dojetí, In: Rezek, P.: *Filosofie a politika kýče*. Praha 1991, s. 2. Jedná se vlastně o jistý druh bližení k věci. Toto bližení je moc

ukvapené, sleduje zisk, slávu, nejde po věci, a tak snadno zamění představu o věci s věcí samou. Husserl by se jistě zmínil o nutnosti vyplnit signitivní intenci intuitivním zřením, protože jedině tak dochází k objektivujícímu aktu , tj. k apodiktické evidenci pravdy, v tom se shodují oba, Husserl i Rezek.

Co je vlastně důsledkem zpředměťování představou. Odpověď je jednoduchá , důsledkem je nevěcnost, tedy nepravda. Představená aproximace je pochopena jako samodanost věci, jedná se o sofistické poznávání, představy o realitě nahrazují realitu samou.

Přiblížení se ke "světu"

Každá vnímaná věc ve své ohraničenosti obsahuje nepochopitelným způsobem "svět" jako podmínku pro možnost mezi vůbec, v části je celek, pouze kopula "je" jest záhadou. Dostat se do blízkosti "světa" znamená odkrýt skrytě fungující intencionality, tj. pozadí, tedy to SYNHOLON /všeobecně/,srov.,Christensen Renate:Lebendige Gegenwart und Unerlebnis.Wien 1981 ,s.46.

Pro cartesiana "být reálným" znamená ono berkeleyovské "být vnímán". Potíž nastane při poukazu na to, kde je vnímáno např. abstraktum "reálný"? Všechny vlastnosti věcí, predikáty, nejsou přímo vnímány, vždy k tomu přistupuje něco, co je již v nás, ať to jsou kantovské apriorní podmínky zkušenosti nebo struktury horizontální a vertikální intencionality E.Husserla. V heideggerovském fenoménu "Befindlichkeit" se skrývá původní zkušenost těla, kterou jak sám Heidegger zdůraznil, vynechal. V "Befindlichkeit", v tělesné prazkušenosti se skrývá základní struktura , skrz kterou se k nám přibližuje svět. Tělo je vlastní téma pro problém "blížení" a problém "svět". Tělo je "uvízlostí" v panta rhei, je blízkostí tak blízkou, že je nulou-počátkem. Co je bez distance , je nevnímání-blízkost se stane paradoxně dálavou, nedohlédnutelnou dálkou.

Vidíme jen znaky, říká Wittgenstein,srov.: "Znak je to, co je smyslově vnímatelné na symbolu", In:Tractatus logico-philosophicus. Tagebücher 1914-16.Philosophische Untersuchungen.Frankfurt am Main 1963,s.21.V případě prevalence vnímatelného v tazání po podstatě ontická bychom museli uznat, že žijeme uprostřed znaků .Žijeme v "Indii jsouceni", v ploše, bez pozadí, kde je potom svět?? Nekonečný příběh je třeba zachránit , o počátky je třeba pečovat zbožností otázek, jinak nás pohltí pohádková prázdnota. Blízkost a dalekost je zároveň rozměr hloubky-o hloubku je třeba pečovat. Pečovat otázkami, protože:"Každá správná otázka je již můstkem k odpovědi", srov.Michňák,K.:Filosofie jako radikální tazání. Filozofia.Roč.46,č.2,1991,s.204.

Abulie je neschopností "chtít" , nehrozí nám???